

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Jakub Ludvík
Téma bakalářské práce: Přístupy badatelů ke sportu jako k implicitnímu náboženství se zvláštním důrazem na autory 21. století
Vedoucí práce: Dr. Kostičová

Struktura posuzované práce

Předložená bakalářská práce o celkovém rozsahu 69 stran sestává z celkem tří kapitol, úvodu, závěru a seznamu použité literatury. Po úvodu, v němž autor vymezí „cíle práce“ a objasní osobní zájem o téma sport a náboženství, následuje kapitola *Uvedení do kontextu religionistického bádání* (s. 10—19), kterou student koncipuje jako předpoklad pro porozumění kapitoly, kterou lze považovat za ústřední v celé práci: *Badatelé 21. století a jejich přínosy k tématice* (s. 20—50). Jako svého druhu exkurz o tematizaci vztahu náboženství a sportu v českém prostředí lze chápat čtvrtou kapitolu *Český výzkum sportu pojímaného jako náboženství* (s. 51—59). Na stránkách 60—62 student shrnuje svůj text.

Hodnocení práce

Pokud studentovi rozumím, tak záměrem práce je pojednat o tématu, kterému není dle něj v české a světové religionistice věnována dostatečná pozornost („jakýsi prázdný prostor, který v české religionistice přebývá.“) tím, že zmapuje „nejpřínosnější soudobé přístupy religionistů ve světě i v Čechách“ (s. 7). Otázkou je však, co je vlastně tímto tématem práce. Název práce slibuje, že autor bude analyzovat různé přístupy, které sport tematizují jako „implicitní náboženství“. Očekával bych tedy, že student v úvodu či úvodní kapitole vymezí přednosti a problémy spojené s takovou konceptualizací, objasní kritéria volby autorů/přístupů a ty pak v následujícím textu analyzuje. Autor předložené bakalářské práce však v textu nikde nevysvětluje, co rozumí „implicitním náboženstvím“ a s termínem dále vůbec nepracuje, neuvádí jej do vztahu s jinými v religionistice užívanými termíny atp. Spojení „implicitní náboženství“ zaznívá pouze v názvu práce a poté v kontextu výkladu J. Waardenburga a nakonec v poslední kapitole při výkladu přístupu O. Štampacha. V

úvodu autor hovoří o sportu „coby náboženství“ nebo coby „jiném` pojetí náboženství“ a nakonec hovoří o sportu jako „novém náboženství“. Už první stránky tak prozrazují to, co potvrdí četba dalších kapitol, totiž, že student bez nějaké konkrétní a jasně formulované intence jednoduše sleduje vybrané (na základě jakých kritérií?) přístupy ve společenských vědách, které si různým způsobem „všímají“ vztahu náboženství a sportu. Pro hodnocení práce z toho plyne, že obsah předložené bakalářské práce neodpovídá jejímu názvu!

S ohledem na téma práce navíc nechápu, proč se autor zříká hledání odpovědi na otázku, zda a jak sport působí dle vybraných badatelů „nábožensky“, a přitom chce hledat odpověď na něco, co rámec práce rozhodně přesahuje: „Text se bude taktéž snažit přiblížit odpovědi na otázku, co je vlastně samotné náboženství.“, (s. 7.) Už vůbec nevím, jak si mám představit reflexi nějaké problematiky (sportu jako implicitního náboženství — alespoň dle názvu práce), bez „vnášení vlastních myšlenek“ („do výše předeslaného tématu se budeme snažit nevnášet vlastní myšlenky“, s. 7) a bez kritického hodnocení daných vědeckých přístupů. Mám pocit, že zde autor zaměňuje „nehodnotící“ přístup religionistiky k „náboženství“ s — podle něj — žádoucím nekritickým přístupem k dějinám oboru, resp. k vybraným konceptualizacím problematiky sportu a náboženství. Bez kritické reflexe je však předložená práce pouhým referátem o různých přístupech.

V textu je řada dílčích nepřesností, např.: Bellahův přístup nelze redukovat na „náboženské citění“, jak ostatně dokládá citát, na s. 11; Luckmannovy názory nejenže „připomínají“ (s. 12) funkcionalismus, Luckmann zastává funkcionalistický přístup k náboženství!, jeho *Invisible Religion* není „článek“ ale kniha, v níž mimochodem Luckmann ani jednou (vyjma názvu) nepracuje se spojením „neviditelné náboženství“, takže bych doporučoval neformulovat „Přichází s novým pojmem, podle kterého nazval i jednu ze svých nejznámějších esejí“ (12). Ale tyto dílčí nedostatky by odstranilo jedno kritické pročtení a nepovažuji je za podstatné pro hodnocení.

S hodnocením předložené práce jsem na rozpacích. Kdybych měl hodnotit pouze množství zpracované literatury, dílčí úroveň zpracování a formální stránku (až na drobné nedostatky), hodnotil bych práci jako výbornou až velmi dobrou. Bakalářská práce by však měla ukázat schopnost studenta řádně formulovat problém, který bude řešit, popsat sledované cíle, analyzovat problematiku (včetně práce s terminologickým aparátem) a to vše ve vztahu k oboru (a také samozřejmě ve vztahu k názvu práce!). To však v textu postrádám. Za problém přitom nepovažuji, že (nepletu-li) se, kromě Waardenburga a Štampacha není ani jeden z badatelů religionistou (student identifikuje — bez dalšího vymezení — katedry „religious studies“, na nichž působí někteří v textu zmiňovaní badatelé, s katedrami

religionistiky). Analýza sociologických, teologických a jiných přístupů by ale měla být vztažena k religionistice, tento krok však autor nečiní. Ani kapitola „Uvedení do kontextu religionistického bádání“ není žádným uvedením do „religionistického“ bádání. Není zde vůbec zmíněno, zda a kde se v současných religionistických monografiích, periodicích (Numen, History of Religion atd.) a úvodových kompendiích objevuje téma sportu, jak je tematizováno, popř. jak je uváděno do vztahu s nějakou konkrétní konceptualizací náboženství atp. Práce vlastně pouze referuje o tom, že v různých disciplínách (teologie, religionistika, filosofie, sociologie) lze nalézt badatele, kteří porůznu uváděli a uvádějí do vztahu sport a náboženství. Z uvedených důvodů navrhuji hodnocení „dobře“.

ThDr. Jiří Gebelt, Th.D.

26. 5. 2019